

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (36)

спецвипуск до

*Всеукраїнського актуального мережевого семінару
«Сучасна дошкільна освіта: стратегія, тактика,
виміри змін»*

та

*I-го Регіонального конкурсу есе англійською мовою
“Vinnytsia Thinks English”*

Вінниця – 2021

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 1 (36)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 2 від 18 березня 2021 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2021. – Випуск 1(36). – 160с.

СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: СТРАТЕГІЯ, ТАКТИКА, ВИМІРИ ЗМІН

Концептуальні засади програми «Нова українська школа» у поступі до цінностей.	
ЖУРБА К. О.	5
Формування креативної компетентності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного освітнього простору. ЗАСИПКІНА Л.А.	10
Готовність до інноваційної діяльності як складова професійної компетентності сучасного вихователя. РУДА Т. В.	13
Організація дистанційного навчання на факультеті дошкільної освіти та музичного мистецтва. ФЕДЧИШИНА Т.Л.	16
Підготовка майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до реалізації інтерактивних технологій в інклюзивному освітньому середовищі. ТОКАР Л. П.	21
Психологічна компетентність майбутнього вихователя як складова його педагогічної майстерності. КЛИМЕНКО О. Ф.	26
Формування інклюзивної компетентності майбутнього вчителя початкових класів при вивченні педагогічних дисциплін. ЛУЦИНКЕВИЧ Л. А.	30
Наступність у роботі ЗДО та початкової школи як передумова якісної неперервної освіти. МИХАЙЛИШИН Р. Р.	35
Виховна робота в закладі вищої освіти як умова професійної підготовки майбутніх вихователів. ПІСОЦЬКА Л.С.	41
Модель організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу в сучасному закладі дошкільної освіти. РАТОВСЬКА Г.Ф.	45
Психологічні особливості адаптації дітей з особливими освітніми потребами до умов закладу дошкільної освіти. СЛИЗЬКОУХА О.О.	49
Художня література як важливий засіб виховного впливу на особистість дитини дошкільного віку. СЕРГЄЄВА З. П.	52
Використання елементів ейдетики в роботі з дітьми шестирічного віку. РЕМЕНЯК Т.С.	56
Інноваційні технології в ознайомленні дітей дошкільного віку з художньою літературою. ПАСІКОВА Н.І.	60
Використання інноваційних оздоровчих технологій в закладах дошкільної освіти. ПАВЛЮК Л.П.	67
Мистецько-педагогічний потенціал музики в системі дошкільної освіти України. МАЗУР А. М.	70
Психологічна рівновага батьків – як запорука успішного виховання дітей в умовах пандемії. БЕВЗ В.В.	74
Організація роботи з обдарованими дітьми в закладі дошкільної освіти. БОРАК Н.А.	78
STREAM-освіта у сучасному дошкіллі. ВОЙТЕНКО О.М.	82
Формування професійного іміджу музичного керівника закладу дошкільної освіти. ГАВРИЛЮК О. А.	85
Формування природничої компетентності у дітей дошкільного віку в контексті творчої спадщини Василя Сухомлинського. ДРАЧЕНКО В.В.	88

Застосування інтерактивних методів у професійній діяльності педагога ЗДО на засадах концепції НУШ. ЗАГРИЗЛА В. В.	92
Розвиток музично-сенсорних здібностей дітей дошкільного віку засобами музичної виразності. КАСЬКО Т.В.	96
Умови організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти. СОРОЧАН М.П.	99
Музично-дидактичні ігри як засіб розвитку сенсорних здібностей. БОГОЦЬКА В.М.	103
Виклики часу: нові ролі викладача ВНЗ –коуч, тьютор, фасилітатор. ТАРАШЕВСЬКА О.В.	106
Креативність– складова фахової підготовки майбутніх учителів. ТВЕРДОХЛІБ Н. В.	109
Методика викладання образотворчого мистецтва в контексті підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. ХОМІЦЬКА Н.М.	112
Формування професійної самосвідомості майбутнього вихователя як умова його професіоналізації. ЦІСАР І. В.	114

ЕСТЕТИЧНЕ, ПРАВОВЕ ТА ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО МАЙБУТНЬОГО КРАЇНИ

Музичне заняття – головна форма навчання і формування художньої майстерності. КАЛАШНЮК Є.Й.	118
Формування національної самосвідомості студентів засобами української народної пісенної культури. МАЗУР А. М.	123
Удосконалення фізичної підготовленості здобувачів освіти навчальних закладів ДСНС України засобами гирьового спорту. КРАСУЦЬКИЙ В. М., ОСАДЧУК О. Ю., ПАЛАМАРЧУК Ю. Г.	127
Право на освіту у сучасному вимірі. ПЛОТИЦЬКА Ю.П.	132
Успіхи та досягнення легкоатлетів вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу. ПРИСЯЖНЮК Д.С. КОВІНЬКО М.С.	135

ВІДОМІ ІМЕНА 138

Баснописець И.А. Крылов. Мораль и дидактика. **МЕЛЬНИК Т.Н., КИСЕЛЁВ Д.Л.**

ШКОЛА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Методика використання інформаційних технологій на уроках з основ здоров'я в 4 класі. БОГДАНА ДЗЮБЕНКО	141
Розвиток спритності дітей шкільного віку засобами дзюдо. УЛЯНА КІСІЛЬ	145
Використання інформаційних технологій навчання на уроках математики в початкових класах. ДІАНА МУДРАК	148
Музикознавчі аспекти використання творів Л.В. Бетховена на уроках музичного мистецтва в початкових класах. АНАСТАСІЯ ХАРЧУК	151
І-Й РЕГІОНАЛЬНИЙ КОНКУРС ЕСЕ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ “VINNYTSIA THINKS ENGLISH”	155
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ СТАТЕЙ	

**ВИХОВНА РОБОТА В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК УМОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ**

УДК 378.015 31

ПІСОЦЬКА Л.С.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

The article reveals the importance of educational work in the conditions of higher education institution for professional training of the future nursery teachers of pre-school children. Emphasis is placed on the signs of relevance of the educational work, on the improvement of forms and means of educational work in the conditions of higher education institution. The attention is paid to the formation of the foundations of professionalism of the future nursery teachers in terms of the system approach to educational and upbringing processes.

Key words: *education, professional training of a nursery teacher, educational work, system approach, forms of educational work*

Актуальність проблеми. XXI століття знаменуємо тим, що розв'язується одне із важливих завдань: трансформація системи освіти України в напрямі нової динамічної і сучасної освітньо-виховної відкритої гуманістичної парадигми. В українському освітньому просторі це репрезентовано особистісно-орієнтованим підходом і гуманістичною спрямованістю всієї системи. У зв'язку зі змінами пріоритетів освіти виникає необхідність знаходження ефективних шляхів, крізь призму навчання і виховання, формування творчих фахівців, які здатні підтримати творчі починання дитини, заохочувати ініціативу, сприяти саморозвитку, бути прикладом вихованості. Педагог – носій не лише знань, життєвих компетентностей, але й моральної культури, духовності та краси, а звідси – на нього покладається соціальна відповідальність за виховання дітей.

Аналіз результатів наукових досліджень, практичні напрацювання дають нам можливість констатувати, про наявність у теорії й практиці розроблених різноаспектних концепції виховання здобувачів освіти в цілому в сучасному

закладі вищої освіти, що засвідчує якісно новий етап у розвитку професійної підготовки фахівців і у вихованні майбутнього педагога, у тому числі і вихователя дітей дошкільного віку. У зв'язку з цим, заклад вищої освіти (ЗВО) має стати тим осередком, в якому відбувається становлення особистості вихователя дітей дошкільного віку, як громадянина України, як носія найвищих досягнень вітчизняної та світової культури з відповідними світоглядними, моральними, естетичними настановами та життєвими спрямуваннями, до останнього відданого обраній професії. Людські, духовні, практичні, особистісні педагогічні здібності – це основні педагогічні цінності сучасного вихователя [3, с.6]. Досягнення цілей виховання особистості вихователя з такими цінностями вимагає дотримання об'єктивних і суб'єктивних умов і взаємодії системи чинників, що забезпечують його здійснення і досягнення реальних результатів у контексті підготовки до професійної діяльності.

Аналіз наукових досліджень. Проблемою організації виховної роботи в

умовах ЗВО займаються такі науковці в Україні: Л.Байкова, І.Бех, Г.Васянович, В.Желанова, Е.Заредінова, Н.Казакова, В.Слюзко, І. Шоробура, І.Ящук та інші. У їхніх дослідженнях акцентовано увагу на значенні виховання для формування особистості та індивідуальності, на основних формах, засобах і шляхах виховної роботи. У своїх дослідженнях ними зосереджено увагу на толерантному вихованні студентської молоді у контексті розуміння нею основ виховної системи.

Метою статті є розкриття значення виховної роботи в умовах ЗВО для професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виховання розглядаємо як педагогічну субстанцію, на основі якої відбувається цілеспрямований вплив педагога, щоб досягти наміченої мети у студентському колективі.

Систематизувавши проаналізований матеріал, ми зацентували увагу на визначальних ознаках актуальності виховної роботи у ЗВО, до яких віднесли:

- принципів зміни в поглядах на освіту і виховання (культурний процес визнання гуманістичних цінностей паритетними формами взаємодії його учасників);

- перманентну змінюваність уявлень про особистість (цілісність соціального й суб'єктивного з притаманною автономністю, незалежністю, рефлексією, саморегуляцією та ін., що сприяє гнучкій участі в педагогічному процесі, є її системотворчим стрижнем);

- виникнення нового ставлення до кожного здобувача освіти не лише як до об'єкта педагогічного впливу (студент – суб'єкт освіти і виховання, власного життя з виразними унікальними індивідуальними особливостями);

- створення умов для належного розвитку особистісних якостей, властивостей, визнання індивідуальної самобутності;

- симбіоз реального педагогічного процесу з новітніми надбаннями психолого-педагогічних досліджень з проблем навчання і виховання, а також і самоосвіти [1].

На основі цього можемо стверджувати, що сучасна професійна підготовка фахівців України в умовах ЗВО поступово відходить від усталеної впродовж десятиліть парадигми формування особистості із заздалегідь прогнозованими властивостями. Натомість утверджується дослідження актуальних аспектів теорії освіти і виховання в контексті особистісно-зорієнтованого культурно доцільного процесу, актуалізується сприяння й стимулювання розвитку внутрішнього, зокрема, прихованого потенціалу особистості з опорою на соціокультурні досягнення людства загалом. Навчання повинно мати не лише освітню орієнтацію, а й обов'язкову виховну спрямованість.

Для порушеного питання розглядаємо за важливий висновок гуманістичної думки щодо сутності справжнього виховання. А саме – з точки зору цінностей самоактуалізації особистості актуально опанувати способами та засобами задля трансформації кожного в таку якість, коли стає спроможним уникнення суперечностей та протиставлень з аналогічними цінностями й інтересами інших і суспільства загалом. Природним є визнання кожного як особистості, а не її нівелювання відповідно усталених норм і приписів [5].

Отож важливо не просто включати здобувача освіти у виховну роботу, а створювати максимальні умови для набуття кожним власного досвіду розвитку, способів самоорганізації, самоактуалізації не лише у

навчанні, а й у соціальному побуті. Як доводять наукові дослідження і сучасні спостереження, досягнення цілей виховання особистості майбутнього педагога вимагає дотримання певних об'єктивних і суб'єктивних умов, інтеграції та взаємодії системи чинників, котрі забезпечують його здійснення і досягнення реальних результатів.

Однією з таких умов є гармонійне поєднання навчання й виховання як провідних процесів, спрямованих не тільки на професійну підготовку майбутнього вихователя, але й на усвідомлення майбутніми вихователями переваг обраної професії, соціального призначення і місця, яке вона посідає в ієрархії всіх існуючих спеціальностей. Перебування майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в ЗВО повинно постійно викликати в них як почуття морального задоволення від обраної професії, так і міру відповідальності перед підростаючим поколінням, суспільством, державою за якість виконання свого обов'язку. Звідси і зосереджуємося на думці про те, що особливе місце в організації виховної роботи займає розв'язання завдань професійного виховання, метою якого є вироблення у майбутніх вихователів необхідних рис, умінь і навичок [4, с.107].

Окрім того, на тлі аналізу результатів наукових досліджень і практичних напрацювань ми дійшли висновку, що досягнення успішності у вихованні особистості майбутнього вихователя і формування основ його професіоналізму можливо лише за умови системного підходу до освітнього і виховного процесів. Лише системний підхід дає можливість не тільки трансформувати, але й гармонійно поєднувати складові компоненти освітньо-виховного процесу: цілі, пріоритетні напрями, орієнтовні обсяги і критерії

виховання особистості і формування професійної компетентності. Констатуємо, що системний підхід може досягти ефективності лише в тому випадку, якщо всі його компоненти у своїй сукупності і взаємозв'язку будуть спрямовані на досягнення головної мети [5]. У розв'язанні завдань виховання особистості майбутнього вихователя системний підхід має можливість створити соціальні умови, сприятливі для засвоєння в процесі навчання й виховання знань, норм, вимог принципів та ідеалів, властивих суспільній свідомості; сприятливі для оволодіння важливо значимими для професії вихователя загальними і спеціальними професійними компетентностями; сприятливі для формування соціальних відносин між учасниками освітньо-виховного процесу на основі соціальних потреб та інтересів.

Вважаємо, що результатом реального впровадження системного підходу в практику ЗВО є виховна система, яка являє собою цілісне соціальне утворення з власною логікою функціонування і розвитку. На основі цього погоджуємося з результатами окремих досліджень, що виховна система є складним соціальним саморегульовним психолого-педагогічним утворенням, котра охоплює весь педагогічний процес, інтегрує навчальні заняття, різнобічну діяльність і спілкування [5].

Основними напрямками виховної системи у ЗВО є ціннісне ставлення особистості: до суспільства та держави; до людей; природи; культури; праці; формування здорового способу життя; виховання суб'єкта власного життя, здатного на свідомий вибір. Необхідність мати власну виховну систему в кожному закладі вищої освіти сприймається як актуальна науково-практична проблема, котра має відтворювати характер відносин,

зумовлених суспільними цінностями і цілями виховання певного освітнього закладу, його культуру та інтегрувати ці чинники у виховання особистості кожного учасника навчально-виховного процесу. У Державній національній програмі «Освіта» створення такої системи розглядається як один з «основних шляхів реформування виховання» [2].

Вік здобувача вищої освіти – це вік, який особливо бурхливо шукає свій шлях у житті до самоствердження, вік, сповнений великої енергії й занепокоєння, прагнення до самостійності в умовах динамічного соціуму, який постає перед ними у різних формах значущої спрямованості соціально-моральних завдань. В умовах ЗВО, де молода людина проходить процес становлення і формування особистості, варто створити таке реальне життя, яке б відповідало загальнолюдським потребам, віковим і статевим особливостям, було наповнене різноманітними справами, як діловими, так і професійними. Необхідно, щоб кожен здобувач освіти, майбутній вихователь дітей дошкільного віку, знайшов собі справу до душі, відчуючи почуття успіху, впевненості у себе, без чого неможливо сформувати професійну моральну стійкість педагога. Виходячи з цього, акцентуємо увагу на важливій меті виховної роботи – створення умов для самореалізації студента у різних сферах діяльності (спортивна, клубна, факультативна, дозвілєва, професійна підготовка тощо).

Система виховної роботи і процес виховання повинні гармонійно розвивати майбутнього педагога-інтелігента, формувати у нього кращі риси всебічно розвиненої особистості та вміння організовувати так, щоб не була нав'язливою для студентів, а була їхньою потребою для

подальшого розвитку як особистості та майбутнього педагога. Звідси і бачення та вибір основних форм, прийомів і методів виховної роботи в групі.

Вважаємо, що система виховної роботи в умовах ЗВО включає у себе: виховні години з усіх напрямів крізь призму організації та проведення зборів, конференцій, дискусій та диспутів, круглих столів, ділових ігор тощо; індивідуальна робота зі здобувачами освіти; волонтерська діяльність; спортивна і клубна робота; участь у художній самодіяльності тощо.

Головними питаннями виховних годин у майбутніх педагогів дошкільної сфери мають бути проблеми професійного і морального виховання; формування інтересу до навчання; економічного мислення; правової свідомості; патріотичних і національних почуттів тощо.

Під час організації виховних годин радимо подбати про те, щоб вони не перетворювалися у звичайні розмови, а тим більше у повчання і моралізацію. Кожна виховна година повинна мати виховну і пізнавальну мету, щоб викликати живий інтерес до проблеми, а по закінченні, щоб кожен студент знайшов відповідь на окремі питання. Ще одним важливим моментом є залучення студентів до проведення виховної години, використання результатів письмового опитування, анкетування, інтерв'ю і залучення кожного до відвертої розмови. Технічні засоби і естетичні паузи зроблять виховну годину доступнішою для сприймання.

Особлива увага виховної роботи в умовах ЗВО має бути спрямована на згуртування колективу, формування демократичних відносин у групі, професійне виховання з першого року навчання. Основною метою виховних годин у цьому контексті є: знайомство студентів один з одним;

ознайомлення з статутом, правилами внутрішнього розпорядку, з традиціями коледжу; виявлення лідерів у групі; формування основ навичок колективної організаторської діяльності; залучення до поза аудиторної діяльності (клуби, гуртки, факультативи, художня самодіяльність); формування інтересу до педагогічної діяльності, показ переваги цієї професії.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Виховання майбутніх вихователів дітей дошкільного віку – це

процес творчий, зорієнтований на проблеми, пов'язані зі специфікою спеціальності, регіону, індивідуальних особливостей особистості майбутніх вихователів. Оскільки входження у професійну діяльність вихователя вимагає від кожного здобувача оволодіння засобами цієї діяльності, перебудови самосвідомості на професійне спрямування. Вважаємо, що за лаштунками статті залишилося розкриття основних форм проведення виховних годин, спрямованих на формування професійних навичок і вмінь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Берека В.Є., Пісоцька Л.С. Професійна підготовка працівників дошкільної освіти: організаційно-педагогічний аспект [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Хмельницький ХГПА, 2016. 195 с.
2. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). К.: Радуга, 1994. 61 с.
3. Загородня Л.П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу : [навч.пос.]. Суми : Університетська книга, 2010. 319с.
4. Машкіна Л.А. Сучасні тенденції виховання студентської молоді. *Освіта перед викликами та загрозами сучасності* [ред. проф.Н.Лисенко]. 2012. 222с. С. 105–108
5. Підласий І.П. Діагностика та експертиза педагогічних проектів. К.: Україна, 1998. 344 с.

*Стаття надійшла до редакції
2 лютого 2021*

МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

УДК 373.2.091:613

РАТОВСЬКА Г.Ф.

*спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
КЗВО «Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»*

В статті простежується сучасна модель організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу на прикладі роботи дошкільного закладу. Фізичного розвитку дошкільнят, розвиток їхньої психіки, формування духовності, навичок комунікативності позитивно впливає на збереження та зміцнення здоров'я дітей.

Ключові слова: здоров'язберігаючий освітньо-виховний процес, здоров'я дітей, вікові особливості дітей, навчання і виховання, збалансоване харчування дітей, фізичне виховання.